

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра педагогічної та вікової психології

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№10116102019

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Підготовки: освітнього ступеня бакалавр

Спеціальність 053 Психологія

Освітньо-професійної програми Психологія

Програма нормативної навчальної дисципліни «Педагогічна психологія»
підготовки Бакалавра, галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки,
напрямок підготовки 053 Психологія, за освітньо-професійною програмою
Психологія

Розробник: Вічалковська Наталія Калинівна, канд.психол. наук, доцент кафедри
педагогічної та вікової психології

Рецензент: Мушкевич Мирослава Іванівна канд.психол.наук, доцент
кафедри медичної психології та психодіагностики

Програма нормативної навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
педагогічної і вікової психології
протокол №1 від 30.08.2019 р.

Завідувач кафедри
доктор психологічних наук, професор Гошовський Я.О.

Програма нормативної навчальної дисципліни схвалена
методичною комісією факультету психології
(протокол №1 від 04.09.2019 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету психології та соціології (Іванашко О.Є.)

Програма нормативної навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного
університету імені Лесі українки

Вічалковська Н.К., 2019.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни нормативна
Денна форма навчання	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія	Нормативна
Кількість годин 150 кредитів 5		рік навчання 4
ІНДЗ: <i>немає</i>	Освітній ступінь: Бакалавр Освітньо-професійної програми Психологія	Семестр_7
		Лекції 28 год.
		Практичні 26.
		Лабораторні Індивідуальні
		Самостійна робота. 88
		Консультації 8
		Форма контролю: екзамен

Заочна ф.н. М/с

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни нормативна
Заочна форма навчання М/С	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія	Нормативна
Кількість годин 120 Кредитів 4		рік навчання 1
ІНДЗ: <i>немає</i>	Освітній ступінь: Бакалавр Освітньо-професійної програми Психологія	Семестр 1
		Лекції 8 год.
		Практичні 6.
		Лабораторні Індивідуальні
		Самостійна робота. 92
		Консультації 14

		Форма контролю: экзамен
--	--	-------------------------

Заочна ф.н.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни нормативна
Заочна форма навчання	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія	Нормативна
Кількість годин 150 кредитів 5		рік навчання 3
ІНДЗ: <i>немає</i>	Освітній ступінь: Бакалавр Освітньо-професійної програми Психологія	Семестр_5
		Лекції 14 год.
		Практичні 12.
		Лабораторні Індивідуальні
		Самостійна робота. 106
		Консультації 18
		Форма контролю: екзамен

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» є вивчення психологічних закономірностей, характеристик, етапів, умов і критеріїв успішного протікання процесів засвоєння дітьми знань, моральних норм та принципів, формування їх світогляду та переконань.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системи теоретичних знань у галузі навчання, виховання, педагогічної діяльності.

Вчити студентів об'єктивно оцінювати особливості організації навчально-виховного процесу сучасної школи, місце і роль учителя в ньому.

Розвивати наукове і теоретичне мислення студентів, допомогти розкрити їм механізми і закономірності навчального та виховного впливу на особистість. ознайомити слухачів з віковими особливостями прояву психіки в дошкільний період життя дитини.

3.КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця вивчення курсу «Педагогічна психологія» студенти будуть компетентними у таких питаннях:

знати сучасні погляди на вікові і психологічні закономірності процесів засвоєння дітьми знань та морально-етичних норм і принципів;

сутність та характерні особливості понять «навчання», «учіння», «виховання», «розвиток»;

психологічні закономірності та передумови до майбутнього навчання в школі дітей дошкільного віку;

особливості, способи визначення та критерії психологічної готовності дитини до навчання в школі;

теорії, механізми та вікові аспекти виховання дошкільників у дитячому садку та сім'ї;

особливості та способи формування психологічної культури і педагогічних здібностей вихователя дошкільного закладу; вчителя в інклюзивному класі.

адекватно поєднувати навчальні, виховні та розвивальні цілі в умовах навчально-виховного процесу в закладах освіти;

застосовувати на практиці концепції, методи та прийоми навчання дітей з урахуванням їх психологічних закономірностей розвитку;

підбирати відповідні виховні прийоми та навчальні стратегії для успішного формування у дітей передумов до оволодіння учбовою діяльністю, а також морально-етичних норм, принципів та життєвого світогляду;

постійно вдосконалювати свою професійну майстерність та педагогічні здібності.

Таким чином, вивчення дисципліни «Педагогічна психологія» дає змогу майбутнім педагогам, психологам відпрацювати вміння забезпечувати оптимальні умови для засвоєння дітьми знань та життєвого досвіду з урахуванням вікових та психологічних закономірностей розвитку особистості.

Згідно вимог освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- сутність і психологічну природу навчально-виховного процесу;
- основні теорії навчання в наукових психологічних школах і напрямках;
- сучасні ефективні форми та методи навчання і виховання.

вміти:

- робити психологічний аналіз різних форм проведення занять;
- досліджувати за допомогою методів педагогічної психології окремі проблеми педагогічного процесу;
- організовувати та проводити консультативну роботу з питань педагогічної психології.

4.ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна ф.н.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін)	Лаб.	Сам.ро б..	Консу льт.
істовий модуль І.Психологія навчання.						
Предмет і завдання педагогічної психології. Методологія і методи педагогічної психології.	12	2			10	
Історія становлення педагогічної психології як науки. Досвід організації освіти в Україні.	14	2	2		10	
Навчання й психічний розвиток.	18	4	2		10	2
Основні типи навчання та їхні психологічні моделі. Научіння, учіння.	14	2	2		10	
По компонентний аналіз навчальної діяльності.	16	2	4		10	
Здібності в навчальній діяльності.	6	4				2
Модуль ІІ. Психологія виховання.Психологічні основи виховання.						
Психологія морального виховання особистості.	16	2	2		10	
Психологічні питання виховання характеру.	4	2	2			
Модуль ІІІ. Психологія суб'єкта педагогічної праці й психологічного патронажу розвитку дитини.Психологія суб'єкта педагогічної діяльності.						
Педагогічна майстерність.	4	2				2
Індивідуальний підхід в системі педагогічної взаємодії.	16	2	4		10	
Психологічний аналіз уроку.	10		4		8	
Напрямки взаємодії психолога, педагога у процесі навчання та виховання дітей.	20	4	4		10	2
Разом	150	28	26		88	8
1	2	3	4	5	6	7

Заочна ф.н. М /С

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін)	Лаб.	Сам.ро б..	Консу льт.
Змістовий модуль І.Психологія навчання.						
Предмет і завдання педагогічної психології. Методологія і методи педагогічної психології.	12	2			10	
Історія становлення педагогічної психології як науки. Досвід організації освіти в Україні.	12		2		10	
Навчання й психічний розвиток.	14				10	4
Основні типи навчання та їхні психологічні моделі. Научіння, учіння.	10				10	
По компонентний аналіз навчальної діяльності.	10				10	
Здібності в навчальній діяльності.	4					4
Модуль ІІ. Психологія виховання.Психологічні основи виховання.						
Психологія морального виховання особистості.	10				10	
Психологічні питання виховання характеру.	4	2	2			
Модуль ІІІ. Психологія суб'єкта педагогічної праці й психологічного патронажу розвитку дитини.Психологія суб'єкта педагогічної діяльності.						
Педагогічна майстерність.	2					2
Індивідуальний підхід в системі педагогічної взаємодії.	14	2	2		10	
Психологічний аналіз уроку.	12				12	
Напрямки взаємодії психолога, педагога у процесі навчання та виховання дітей.	16	2			10	4
Разом	120	8	6		92	14
1	2	3	4	5	6	7

Заочна ф.н.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін)	Лаб.	Сам.ро б..	Консу льт.
-------------------------------	--------	------	-------------------	------	---------------	---------------

Змістовий модуль I. Психологія навчання.						
Предмет і завдання педагогічної психології. Методологія і методи педагогічної психології.	12	2			10	
Історія становлення педагогічної психології як науки. Досвід організації освіти в Україні.	14	2	2		10	
Навчання й психічний розвиток.	18	2	2		10	4
Основні типи навчання та їхні психологічні моделі. Научіння, учіння.	10				10	
По компонентний аналіз навчальної діяльності.	10				10	
Здібності в навчальній діяльності.	12				10	2
Модуль II. Психологія виховання. Психологічні основи виховання.						
Психологія морального виховання особистості.	14	2	2		10	
Психологічні питання виховання характеру.	4	2	2			
Модуль III. Психологія суб'єкта педагогічної праці й психологічного патронажу розвитку дитини. Психологія суб'єкта педагогічної діяльності.						
Педагогічна майстерність.	12				10	2
Індивідуальний підхід в системі педагогічної взаємодії.	18	2	2		10	4
Психологічний аналіз уроку.	6				6	
Напрямки взаємодії психолога, педагога у процесі навчання та виховання дітей.	20	2	2		10	6
Разом	150	14	12		106	18
1	2	3	4	5	6	7

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ**Завдання 1.****Індивідуальне завдання науково-дослідницького характеру****Тематика завдань**

- Загальнодидактичний період розвитку педагогічної психології (Я. А. Коменський, Ж.-Ж. Руссо, Й. Г. Песталоцці, Й. Ф. Гербарт, К. Ушинський, П. Ф. Каптерев).
- Експериментальний період розвитку педагогічної психології (Л. Виготський, А. Біне, Р. Кеттел, Ж. Піаже).

3. Період теорій навчання (Б. Ф. Скіннер, Л. Ланда, В. Махмутов і М. Оконь, Д. Б. Ельконін і В. В. Давидов) розвитку педагогічної психології.
4. Дискусійно-пошуковий період розвитку педагогічної психології (XXI століття).
5. Методи педагогічної психології: загальнопсихологічні (спостереження, експеримент, додаткові методи) та специфічні (формувальний експеримент, апробація, впровадження).
6. Пріоритетне співвідношення основних категорій педагогічної психології (навчання, виховання, розвиток особистості).
7. Ситуаційна та особистісна парадигма навчання: сутність, переваги, недоліки.
8. Концепція випереджувального розвитку: сутність, переваги, недоліки.
9. Концепція проблемного навчання : сутність, переваги, недоліки.
10. Концепція “від абстрактного до конкретного” : сутність, переваги, недоліки.
11. Концепція “від практики до теорії” : сутність, переваги, недоліки.
12. Програмоване навчання: сутність, переваги, недоліки.
13. Проблемне навчання: сутність, переваги, недоліки.
14. Розвивальне навчання: сутність, переваги, недоліки.
15. Евристичне навчання: сутність, переваги, недоліки.
16. Научіння шляхом відкриттів: сутність, переваги, недоліки.
17. Експериментальне навчання: сутність, переваги, недоліки.
18. Інтерактивне навчання: сутність, переваги, недоліки.
19. Мотивація навчання: мотиваційні теорії (теорія самоактуалізації А. Маслоу, реверсивна теорія М. Аптера, теорія самоефективності А. Бандури, теорія управління Мак Грегора),
20. Мотивація навчання: мотиваційні тенденції та мотиваційні джерела.
21. Мотивація навчання: коучінг-стратегії мотивування.
22. Складові індивідуального стилю научіння: інформаційні, особистісні, пізнавальні.
23. Рівні навчання та типи учнів за стилями научіння.
24. Поняття індивідуального підходу у навчанні.
25. Результативні критерії: ключові компетенції – ціннісно-сміслова, загальнокультурна, навчально-пізнавальна, інформаційна, комунікативна, соціально-трудова, особистісного самовдосконалення.
26. Критерії оцінювання рівня навчальної діяльності учнів як психолого-педагогічної технології: рівень знань, рівень самостійності виконання завдання, рівень творчості виконання завдання, систематичність виконання завдань, перспективність набутих знань і вмінь.
27. Психологічний аналіз уроку.
28. Виховання як психолого-педагогічний супровід соціалізації особистості.
29. Ідеалістична, реалістична, прагматична, антропоцентрична, соціетарна, гуманістична, технократична моделі виховання.
30. Класифікація типів виховання.
31. Стили виховання
32. Методи виховання.
33. Методи самовиховання (самопізнання, самостимулювання, самовладання).

34. Прийоми самовиховання (самозобов'язання, самопереконання, самонавіювання, самотренування, самопримус).
35. Засоби самовиховання (рефлексування, самоспостереження, самоорганізовування, само проектування).
36. Ефекти виховання та самовиховання внаслідок соціалізації та персоналізації особистості.
37. Девіантна та адиктивна поведінка учнів.
38. Напрями профілактики залежної поведінки у підлітків (формування установки ментального здоров'я, формування стратегічної мотивації, заохочення просоціальної активності, інформування щодо причин та наслідків адикцій).
39. Специфіка педагогічного спілкування.
40. Зрілість як критерій розвитку та саморозвитку особистості.
41. Основні напрями розвитку та саморозвитку.
42. Види зрілості – фізіологічна, психологічна, соціальна, професійна, особистісна, духовна.
43. Психологічні теорії розвитку особистості: теорія ідентичності Е. Еріксона (характеристика розвитку особистості за критерієм продуктивності життєвої стратегії в основні вікові періоди),
44. Психологічні теорії розвитку особистості: теорія індивідуації К. Юнга (характеристика розвитку особистості за критерієм досягнення зрілості особистості внаслідок психологічної трансформації),
45. Психологічні теорії розвитку особистості: теорія життєвих цілей Д. Левінсона (характеристика розвитку особистості за критерієм особливостей реалізації основних життєвих цілей чоловіками та жінками).
46. Саморозвитку особистості: сутність і рівні саморозвитку: когерентність (рівень дій), компетентність (рівень думок), самоефективність (рівень почуттів).
47. Становлення зрілої людини у контексті західної та східної культур (кризи розвитку особистості, перетворення, конструктивний шлях розвитку, завдання на шляху розвитку, перешкоди зростанню, роль вчителя, концепція природи ідеальної людини).
48. Критерії саморозвитку суб'єктів навчання – вчителя та учня, викладача та студента.
49. Особистісна та професійна зрілість вчителя.
50. Соціальна та учнівська / студентська зрілість.
51. Критерії самодосконалення учнів (прагнення успіху, сподівання на успіх, оцінювання ймовірності власного впливу на ситуацію, еталони порівняння досягнутого результату)
52. Методики самоорганізовування (самопроектування): “Значущість / терміновість”(визначення пріоритетів), “Коучінгові стратегії” (визначення умов ефективності), “Позитивне планування” (визначення ресурсів), “Три лідери” (визначення необхідних компетенцій), “Три стільця Діснея” (можливість творчого підходу).
- 53. Тема може бути запропонована власна (в рамках навчального курсу “Педагогічна психологія”).**

Інструкція до виконання

Розкрити одне із запропонованих питань. Робота має містити титульну сторінку (зазначається заклад, факультет, кафедра, тема індивідуально-дослідницького завдання, дані про студента (прізвище, ім'я, по-батькові, група, спеціальність, місто, рік)), виклад основного тексту 5-10 сторінок (шрифт 14, інтервал 1,5; по тексту мають бути посилання у квадратних дужках на № джерела і № сторінки); список використаних джерел (5-8 джерел, джерела оформлено у відповідності до вимог (автор, назва джерела, місто, видавництво, рік, кількість сторінок).

До науково-дослідницького завдання підготувати презентацію

Завдання 2.

Підготовка словника основних понять

Підготовка словника термінів з педагогічної психології на 20 слів із зазначенням вихідних даних за зразком.

Зразок словника

1. Конфлікт (лат. *conflictus* - зіткнення) — зіткнення протилежних тенденцій у свідомості окремої людини або у відносинах двох і більше людей, а також різних груп, соціальних об'єднань, зумовлене розбіжностями у поглядах, позиціях, інтересах. (Етика та естетика. За ред. В. Л. Петрушенка. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2006. – 251 с. (С.132)).
2. Моральна культура педагога – це позитивна духовна цінність як система моральних знань і переконань, почуттів і навичок, норм і відносин, інтересів і потреб, культурно-морального досвіду і безпосередньої поведінки, спрямована на сомовдосконалення, навчання і виховання особистості. (Васянович Г. П. Педагогічна етика: Навчально-методичний посібник. – Львів, “Норма”, 2005. – 344 с. (С.18)).

Завдання 3.

Підготовка психолого-педагогічного кросворду

6. ВИДИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Загальні вимоги до виконання:

- індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький характер;
- тип індивідуального завдання – емпіричне вивчення психолого-педагогічної взаємодії в інклюзивних класах.
- виконується ІНДЗ з дотриманням усіх усіх вимог до прикладних робіт. Текст повинен бути надрукований на принтері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, нижнє, верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. За обсягом ІНДЗ має складати 15-20 сторінок. ІНДЗ починається з титульного аркуша,

за ним розміщуються послідовно зміст ІНДЗ, основний текст (методики, схеми, таблиці, графіки, завдання, інтерпретація отриманих даних, висновки, рекомендації стосовно корекції відхилень), список використаних джерел (не менше 15);

- оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: цілісно і повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	10
Недостатньо висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками та рекомендаціями	5-9
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента, недостатньою кількістю задіяних методик	3-4
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	1-2

У межах навчального курсу студенту пропонується виконати **навчально-дослідницький проект**, який включає три завдання (теоретичне, практичне і творче):

Теоретичне завдання: *опрацювати статтю (конспект і виступ):*

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Індивідуальні завдання мають питому частку в підсумковій оцінці із залікового кредиту й відображають індивідуальну роботу студента. Індивідуальні завдання виконуються студентом на основі знань, одержаних під час практичних занять та самостійної роботи, охоплюють зміст навчального курсу в цілому. Враховуючи специфіку навчального курсу «Педагогічна психологія», студентам будуть роздані індивідуальні завдання.

1. Основні напрямки реформи школи та завдання педагога з вдосконалення навчання учнів.
2. Керівництво формуванням знань, вмінь, навичок при традиційному навчанні.
3. Програмоване навчання і алгоритмізація засвоєння понять та навичок.
4. Проблемне навчання і розвиток мотивів навчальної пізнавальної діяльності.
5. Теорія поетапного формування розумових дій.
6. Навчання як формування узагальнених розумових дій.
7. Побудова навчання при емпіричному і теоретичному узагальненні.
8. Психологічний ефект групової організації навчання.
9. Контроль, зворотній зв'язок, оцінка як особистісні фактори навчання.
10. Шляхи формування в учнях самостійного творчого мислення.
11. Складіть власну логічну схему бази знань Модуль 1.
12. Дайте характеристику поняттю, механізмам і законам наuczіння.
13. Визначте відмінність розуміння в педагогічній психології категорій *наuczіння* й *учіння*.

14. Охарактеризуйте учіння як пізнавальну діяльність. Наведіть класифікацію видів навчальної діяльності.
15. Дайте перелік провідних вітчизняних концепцій учіння. Систематизуйте їхні основні положення.
16. Охарактеризуйте основні психологічні теорії учіння зарубіжних авторів.
17. Поясніть відмінність термінів *учіння* і *цілеспрямована навчальна діяльність*.
18. Обґрунтуйте роль навчальної діяльності у формуванні теоретичного мислення як вершини розвитку людського розуму й духовних потреб.
19. У чому суть рівневого аналізу навчальної діяльності? Відтворіть склад кожного рівня навчальної активності учня.
20. Відтворіть логіку розвитку мотивів учіння в ході шкільного навчання.
21. Що таке пізнавальні інтереси? Укажіть психолого-педагогічні умови формування мотиваційного компонента навчальної діяльності.
22. Охарактеризуйте орієнтовний компонент діяльності. Поясніть роль орієнтування у розвитку психіки дитини.
23. За якими критеріями виділяються основні типи орієнтовної основи дій? Проілюструйте вплив типу орієнтовної основи дії на ефективність навчання учнів.
24. Дайте класифікацію виконавських навчальних дій. Відтворіть алгоритм їхнього становлення як розумових дій.
25. Що таке навчальний прийом? Відрефлектуйте основні етапи формування вчителем навчальних прийомів у ході навчання учнів.
26. Охарактеризуйте види самоконтролю й самооцінки в навчальній діяльності.
27. Розкрийте психологічні умови цілеспрямованого формування дій самоконтролю й самооцінки учнів у навчанні.
28. Дайте психологічну оцінку сучасній системі шкільного оцінювання, яка діє в Україні.
29. Які ви знаєте основні психолого-педагогічні ознаки сучасного знання?
30. Розкрийте психолого-педагогічні умови ефективного засвоювання знань.
31. Дайте характеристику етапам формування навички. Які основні педагогічні технології формування їх Ви знаєте?
32. Визначте психолого-педагогічні умови, створення яких забезпечує швидке й міцне становлення навички.
33. Яка вікова динаміка становлення окремих компонентів навчальної діяльності за умов цілеспрямованого розвитку?
34. Укажіть психологічні принципи й методичні прийоми ефективного формування системи компонентів навчальної діяльності учня.
35. Охарактеризуйте структуру, вікові особливості й типи навчальності.
36. Відтворіть психологічні умови навчання дітей з різними здібностями до навчання.
37. Систематизуйте власні психолого-педагогічні знання про причини неуспішності навчання.
38. Проаналізуйте діагностично-корекційні прийоми роботи з учнями, що демонструють відставання в темпах навчання.
39. Дайте психологічний аналіз діяльності самоосвіти. Які її основні відмінності від інших видів активності учня?

40. Прослідкуйте динаміку цілей й способів діяльності учня на різних рівнях становлення його самоосвітньої діяльності.
41. Укажіть основні джерела й напрями психолого-педагогічної активності дорослих по розвитку повноцінної самоосвітньої діяльності учнів.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з двох модулів: складається з балів, які отримує студент за навчальну діяльність – підготовку та виступи на практичних заняттях та виконання лабораторних робіт (30 балів) і виконання та захист індивідуальних завдань (10 балів). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 40 балів.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS.

Наприкінці вивчення курсу, формою підсумкового контролю є залік, який оцінюється від 0 до 60 балів.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного курсу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість балів цього модуля становить 30.

Модуль II передбачає виконання лабораторних занять, здійснення емпіричного дослідження. Таким чином, максимально можлива оцінка за виконання модуля 2 становить 10 балів.

Модуль III передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання контрольної роботи. Оцінка за модуль III виставляється за виконання студентом контрольної роботи, що передбачає перевірку теоретичних знань. Контрольна роботи оцінюються за 60-бальною шкалою.

Поточний контроль (має = 40 балів)						Контрольн а робота	Загальна кількість балів	
Модуль 1				Модуль 2				
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Лабораторні заняття
Т 1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	10	60	100
5	5	5	5	5	5			

Переведення підсумкових семестрових оцінок, виражених у балах за 100-бальною шкалою, в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до наведеної нижче таблиці:

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		

67-74	задовільно	
60-66		
1-59	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання

8.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Педагогічна психологія. – К.: Центр навчальної літератури, 2006
2. Власова О. І. Педагогічна психологія: Навч. пос. – К.: Либідь, 2005
3. Возрастная и педагогическая психология/ Под ред. А. В. Петровского. – М., 1981.
4. Возрастная и педагогическая психология: Тексты. – М.: МГУ, 1992.
5. Выготский Л. С. Педагогическая психология. – М.: Педагогика-Пресс, 1996.
6. 1996.
7. Зимняя И. А. Педагогическая психология. – М.: Логос, 2000
8. Лефрансуа Ги. Прикладная педагогическая психология. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005
9. Продайко В. М., Учитель І. Б. Педагогічна психологія. Ч. 1. Вступ до педагогічної психології. Педагогічна психологія як психологія навчання. І модуль: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. – 54 с.
10. Савчин М. Соціальна педагогічна психологія. – Дрогобич, “ВІДРОДЖЕННЯ”, 1998
11. Семіченко В. А. Психологія педагогічної діяльності. – К.: Вища шк., 2004
12. Талызина Н. Ф. Педагогическая психология. – М.: Академия, 1998.

Додаткові:

1. Айсмонтас Б. Б. Психология и педагогика развития (схемы, рисунки, таблицы). – М., 1996
2. Ананьев Б. Г. О проблемах современного человекознания. – СПб., 2001.
3. Асеев В. Г. Мотивация поведения и формирование личности. – СПб.: Питер, 1998
4. Белухин Д. А. Учитель: от любви до ненависти... (Техника профессионального поведения). – М.: Нар. Образование, 1994.
5. Берн З. Игры, в которые играют люди. Психология человеческих взаимоотношений. – СПб.: Речь, 1998
6. Битянова М. Р. и др. Работа психолога в начальной школе. – М.: Изд-во "Совершенство", 1998.
7. Бодалев А. А. Личность и общение. – М.: МЛА, 1995.
8. Божович Л. И. Избранные психологические труды. Проблемы формирования личности. – М.: МЛА, 1995.
9. Братченко С. Л. Введение в гуманитарную экспертизу образования (психологические аспекты). – М.: Смысл, 1999.
10. Волович М. Б. Не мучить, а учить: О пользе педагогической психологии. –

М.: РОУ, 1992

11. Гальперин П. Я. Психология как объективная наука / Под ред. А. И. Подольского; Вступ. ст. А. И. Подольского. – М.; Воронеж, 1998.
12. Глассер У. Школы без неудачников: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1991.
13. Грехнев В.С. Культура педагогического общения: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1990.
14. Давыдов В. В. Теория развивающего обучения. – М., 1996.
15. Джеймс У. Беседы с учителями о психологии. – М.: 1998.
16. Добрович А. Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения – М.: Смысл, 1999
17. Драйден Г., Вос Д. Революція в навчанні / Переклад з англ. М. Олійник. – Львів: Літопис, 2005
18. Занюк С. С. Психологія мотивації. – К.: Либідь, 2002
19. Дружинин В. Н. Психология общих способностей. – СПб.: Питер, 2002.
20. Ершов П. М. и др. Режиссура поведения учителя. – М.: МПСИ, 1998.
21. Журавлев В. И. Основы педагогической конфликтологии. – М.: Российское педагогическое общество, 1995.
22. Жутикова Н. В. Учителю о психологической помощи. – М.: Просвещение, 1988.
23. Захарова А.В. Психология формирования самооценки. – Минск, 1993
24. Зюбин Л.М. Психология воспитания: Учеб. пособие. – М.: Высш. шк., 1991
25. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. – СПб: Питер, 2000.
26. Ильясов И. И. Структура процесса учения. – М., 1986
27. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика: Пер. с нем. – М.: Педагогика, 1991.
28. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении. – М., 1987
29. Коган Л. Н. Человек и его судьба. – М., 1988
30. Крутецкий В. А. Психология обучения и воспитания школьников – М, 1990
31. Кузьмина Н. В. Профессионализм личности преподавателя и мастера производственного обучения. – М.: Высш. шк., 1990
32. Кумекер Л., Шейн Дж. С. Свобода учиться, свобода учить: Пособие для учителя. – М.: Народное образование, 1994.
33. Кухарев Н. В. На пути к профессиональному совершенству: Кн. Для учителя. – М.: Просвещение, 1990.
34. Левитес Д. Г. Школа для профессионалов, или Семь уроков для тех, кто учит. – М.: Московский психолого-социальный институт; Воронеж: Издательство НПО "МОД ЗК", 2001.
35. Леонтьев А. А. Педагогическое общение / Под ред. М. К. Кабардова. – М., 1996.
36. Леонтьев А.А. Психология общения. – М.: Смысл, 1997
37. Лишин О.В. Педагогическая психология воспитания: Учеб. Пособие для школьных психологов и педагогов. – М.: ИПП, 1997
38. Маркова А. К. Психология профессионализма. – М., 1996.
39. Маркова А. К., Матис Т. А., Орлов А. Б. Формирование мотивации учения. – М.: Просвещение, 1990

40. Мартынюк И. О. Жизненные цели личности: понятие, структура, механизмы формирования. – К., 1990
41. Махмутов М. И. Проблемное обучение. – М., 1975
42. Митина Л. М. Психологическая диагностика коммуникативных способностей учителя. – М., 1996.
43. Митина Л. М. Психология профессионального развития учителя. – М.: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 1998.
44. Митина Л. М. Учитель как личность и профессионал (психологические проблемы). – М.: Дело, 1994.
45. Мицельський Яцек. Буквар для батьків / Пер. з пол. Г. Теодорович. – Львів, Свічадо, 1998
46. Мюнстерберг Г. Психология и учитель. – М.: Совершенство, 1997.
47. Отстающие в учении школьники (проблемы психического развития)/ Под ред. З.И.Калмыковой, И.Ю.Кулагиной. – М., 1986.
48. Психологічний довідник вчителя: в 4 книгах / Упоряд.: В. Андрієвська / За заг. ред. С. Д. Максименка. – К.: Главник, 2005
49. Психологічний супровід школярів / Упорядник Т. Гончаренко. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2005
50. Роджерс К., Фрейберг Д. Свобода учиться. – М.: Смысл, 2004
51. Орлов Ю. М. Восхождение к индивидуальности: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1991.
52. Пономарев Я. А. Психология творчества. – М., 1976
53. Почепцов Г. Г. Имиджелогия. – М., 2003.
54. Практикум по возрастной и педагогической психологии / Под ред. А. И. Щербакова. – М.: Просвещение, 1987.
55. Пряжников Н. С. Профессиональное и личностное самоопределение. – М.: Институт практической психологии, 1996.
56. Психологическая диагностика детей и подростков/ Под ред. К. М. Гуревича и Е. М. Борисовой. – М.: МПА, 1995
57. Психологическая служба в школе: Учеб. пособие для студентов/ Под ред. И. В. Дубровиной. – М.: МПА, 1995
58. Психология и учитель: Пер. с англ. Гуго Мюнстерберг. – 3-е изд., испр.- М.: "Совершенство", 1997.
59. Психологія і педагогіка життєтворчості / Навч.-метод, посібник під ред. В. М. Донш, Г. М. Несен, Л. В. Сохань та інш. – К., 1996
60. Реан А. А., Коломинский Я. Л. Социальная педагогическая психология. – СПб.: Питер, 1999
61. Репкин В. В., Репкина Н. В. Развивающее обучение: теория и практика. – Томск, 1997.
62. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии: Учеб. пособие. – М.: Народное образование, 1998
63. Симонов В. П. Диагностика личности и профессионального мастерства преподавателя. – М.: МЛА, 1995
64. Талызина Н. Ф. Теоретические проблемы программированного обучения. – М., 1996
65. Талызина Н. Ф. Педагогическая психология: Учеб. пособ. для студ. сред. спец. учеб. заведений. – М., 1998.

- 66.Фельдштейн Д. И. Проблемы возрастной и педагогической психологии: Избр. психол. тр. – М.: МПА, 1995.
- 67.Фопель К. Как научить детей сотрудничать? Психологические игры и упражнения: Практическое пособие / Пер. с нем.; В 4 томах. – М.: Генезис, 1999
- 68.Фридман Л. М. Психопедагогика общего образования: Пособие для студентов и учителей. – М., 1997.
- 69.Фридман Л. М. Педагогический опыт глазами психолога: Кн. учителя. – М., 1987.
- 70.Фуллан Майкл. Сили змін: Вимірювання глибини освітніх реформ. – Львів, 2000
- 71.Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. – СПб.: Питер, 2001
- 72.Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии / Под ред. И. И. Ильсова, В. Я. Ляудис: В 2-х т. – М.: МГУ, 1980-1981.
- 73.Цукерман Г. А. Совместная учебная деятельность как основа формирования умения учиться. – М., 1992
- 74.Чалдини Р. Психология влияния. – СПб.: Питер, 2001.
- 75.Шевандрин Н. И. Социальная психология в образовании – М.: ВЛАДОС, 1995.
- 76.Школа сотрудничества. – М.: "Первое сентября", 2000.
- 77.Якунин В. Я. Педагогическая психология. – М.: Полиус, 1998.
- 78.Ярошевский М. Г. История психологии. – М., 1985.

9.ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет та об'єкт педагогічної психології.
2. Система категорій педагогічної психології.
3. Принципи педагогічної психології.
4. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками.
5. Методи педагогічної психології.
2. Категорія навчання, її зміст та сутність.
3. Навчання як умова розвитку.
4. Основні лінії психічного розвитку в процесі навчання й виховання.
5. Історичні методи організації навчання.
6. Історичні форми організації навчання.
7. Типи навчання.
8. Психологічні моделі навчання.
9. Класифікація видів навчання.
- 10.Поняття про навчання і учіння.
- 11.Механізми й закони навчання.
- 12.Учіння як пізнавальна діяльність.
- 13.Теорія цілеспрямованої навчальної діяльності.
- 14.Рівневий аналіз навчальної діяльності.
- 15.Мотиваційний компонент навчальної діяльності.
- 16.Орієнтовний компонент навчальної діяльності.
- 17.Виконавський компонент навчальної діяльності.

18. Змістовий компонент навчальної діяльності.
19. Вікова динаміка формування компонентів навчальної діяльності.
20. Поняття наочності та її структура.
21. Типи наочності.
22. Сутність і рівні розвитку самоосвітньої діяльності.
23. Основні напрями педагогічного забезпечення розвитку самоосвіти.
24. Позиція особистості як психологічний об'єкт виховання.
25. Методологічні й методичні принципи виховання.
26. Поняття виховного впливу.
27. Класифікація виховних впливів.
28. Мораль та вікові особливості її виховання.
29. Характер як проблема педагогічної психології.
30. Психологічні аспекти виховання довільності учня.
31. Специфіка й структура педагогічної діяльності.
32. Психологічний аналіз педагогічного спілкування.
33. Педагогічні здібності та їх формування.
34. Динаміка підходів до визначення предмета педагогічної психології.
35. Основні завдання сучасної педагогічної психології як науки.
36. Система категорій педагогічної психології.
37. Внутрішні та зовнішні механізми спрямованості соціалізації.
38. Міжпредметні зв'язки педагогічної психології з іншими науками.
39. Специфіка розуміння основних методологічних принципів психологічної науки в педагогічній психології.
40. Класифікація методів педагогічної психології.
41. Застосування організаційних методів у психолого-педагогічному дослідженні.
42. Експеримент в педагогічній психології. Види та вимоги до організації.
43. Методичні умови ефективного застосування опитувальних методів у психолого-педагогічних дослідженнях.
44. Особливості використання праксометричних методів у педагогічній психології.
45. Системний метод дослідження в педагогічній психології, приклади його застосування як провідного методу обстеження.
46. Сутність категорії навчання через порівняння із суміжними поняттями.
47. Характеристика процесів соціалізації, які забезпечують виникнення новоутворень психіки на різних вікових щаблях онтогенезу людини.
48. Теорія співвідношення навчання та розвитку. За яких обставин навчання виступає умовою розвитку?
49. Основні лінії психічного розвитку людини в умовах шкільного навчання.
50. Психологічні моделі основних типів навчання, діючих у сучасній освіті.
51. Порівняльна характеристика традиційного та вільного навчання через характеристику основних компонентів їх психологічних моделей.
52. Теорії навчання, побудовані за принципом психологічної моделі третього типу. Проаналізуйте потенціал цієї моделі освіти на прикладі однієї з відомих Вам теорій.
53. Класифікація теорій сучасного навчання.
54. Принципи організації сугестопедичного навчання.

55. Перспективи застосування знаково-контекстного навчання в умовах вищих навчальних закладів.
56. Потенціал кредитно-модульної організації навчання в сучасній освіті.
57. Поняття, механізми та закони научіння. Научіння та учіння.
58. Учіння як пізнавальна діяльність. Класифікація видів навчальної діяльності.
59. Основні положення провідних вітчизняних концепцій учіння. Відмінність термінів “учіння” та “цілеспрямована навчальна діяльність”.
60. Зарубіжні психологічні теорії учіння.
61. Роль навчальної діяльності у формуванні теоретичного мислення як вершини розвитку людського розуму та духовних потреб.
62. Розвиток мотивів учіння у ході шкільного навчання.
63. Поняття та критерії типології орієнтовної основи дій. Вплив типу орієнтовної основи дії на ефективність навчання.
64. Класифікація виконавських навчальних дій. Алгоритм їх становлення як розумових дій.
65. Навчальний прийом, основні етапи формування навчальних прийомів.
66. Види самоконтролю та самооцінки в навчальній діяльності. Психологічні умови цілеспрямованого формування дій самоконтролю і самооцінки учнів в навчанні.
67. Психологічна оцінка сучасної системи шкільного оцінювання, яка діє в Україні.
68. Основні психолого-педагогічні оцінки сучасного знання. Розкрийте психолого-педагогічні умови ефективного засвоєння знань.
69. Психолого-педагогічні умови швидкого та міцного становлення навички.
70. Вікова динаміка становлення окремих компонентів навчальної діяльності за умов цілеспрямованого розвитку.
71. Психологічні принципи та методичні прийоми ефективного формування цілісної системи компонентів навчальної діяльності учнів.
72. Психологічні умови навчання дітей з різними здібностями до навчання.
73. Психолого-педагогічні причини неуспішності навчання. Діагностично-корекційні прийоми роботи з учнями, що демонструють відставання в навчанні.
74. Джерела та напрями психолого-педагогічної активності дорослих із забезпечення повноцінної самоосвітньої діяльності школярів.
75. Класифікація виховних впливів. Поняття педагогічно ефективного виховного впливу.
76. Стадії морального розвитку людини та рівні її моральної вихованості. Психолого-педагогічні особливості віку та завдання розвитку моральності на різних етапах первинної соціалізації.
77. Психолого-педагогічна проблематика виховання характеру дитини. Потенціал теорії ампліфікації у формуванні просо цільної спрямованості особистості.
78. Складові відповідальності як особистісного механізму людини, що забезпечує можливість її індивідуальної свободи та соціальної реалізації.
79. Психолого-педагогічні принципи забезпечення дисципліни як прийняття вимог дорослого.
80. Формування самостійності дитини. Методика чотирьох зон.

81. Психологічна сутність незалежності як особистісної риси. Умови формування незалежності в онтогенезі.
82. Поняття класичного вольового акту. Психолого-педагогічна програма розвитку волі вихованця.
83. Поняття самовиховання. Психологічна характеристика основних груп методів самовиховання.
84. Основні психологічні фактори сімейного виховання.
85. Основні напрями психологічного аналізу сім'ї. Психологічні правила сімейного виховання дитини.
86. Зв'язок акцентуацій характеру, важковихованості та порушень сімейного виховання.
87. Причини та симптоматика шкільної психологічної дезадаптації.
88. Причини важковихованості та асоціальності дитини. Активні методи соціально-психологічного навчання важковиховуваних осіб.
89. Структура та види педагогічної діяльності. Педагогічні функції, які реалізує в них учень.
90. Функції, компоненти та рівні педагогічного спілкування.
91. Порівняльний аналіз ефективних і неефективних прийомів заохочення.
92. Бар'єри педагогічного спілкування, шляхи їх подолання.
93. Теорія педагогічної майстерності. Психологічний аналіз педагогічних здібностей.
94. Завдання та основні напрями діяльності практичного психолога освіти.
95. Види робіт практичного психолога освіти.
96. Етапи обстеження психологом проблемної дитини, відповідно до схеми Л. Виготського.
97. Психолого-педагогічний інструментарій готовності дитини до шкільного навчання.
98. Функції профорієнтаційної діяльності, особливості діагностичних і профконсультативних заходів психолога освіти.